

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 149/2019-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. apríla 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a zo sudcov Mojmíra Mamojku a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou C&T Advokáti s. r. o., Fedinova 3B, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. Filip Turan, LL.M., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5 Co 158/2017 z 24. júla 2017 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Cdo 107/2018 z 23. augusta 2018 a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. novembra 2018 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenia svojho základného práva

podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 158/2017 z 24. júla 2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“), uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 8 Cdo 107/2018 z 23. augusta 2018 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“) a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa v pozícii žalobcu v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 10 C 51/2012 domáhal proti žalovanej zaplata sumy vo výške 1 939,33 € s príslušenstvom z titulu vydania bezdôvodného obohatenia. Sťažovateľ ako žalobca svoj žalobný nárok odôvodnil tým, že v období rokov 2010 – 2012 vynaložil na údržbu nehnuteľnosti, ktorá sa nachádza v podielovom spoluvlastníctve sťažovateľa (v podiele 5/6, pozn.) a žalovanej (v podiele 1/6, pozn.), finančné prostriedky vo výške 11 636 €. Podľa názoru sťažovateľa povinnosťou žalovanej ako podielovej spoluvlastníčky bolo prispieť na úhradu vynaložených nákladov na údržbu nehnuteľnosti sumou 1 939,33 €, túto povinnosť si však žalovaná voči sťažovateľovi aj napriek výzve na zaplata sumy nesplnila, čím sa bezdôvodne obohatila na úkor sťažovateľa.

3. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 10 C 51/2012 z 20. októbra 2016 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) žalobu zamietol. Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil v zásade tým, že sťažovateľ ako žalobca v konaní nepreukázal existenciu dohody spoluvlastníkov o hospodárení so spoločnou vecou ani skutočnosť, že žalovaná bola informovaná o potrebe investície do spoločnej nehnuteľnosti. Podľa názoru okresného súdu sťažovateľ ako žalobca v konaní taktiež nepreukázal, že náklady, ktoré vynaložil na údržbu nehnuteľnosti, boli nevyhnutné. Okresný súd vo svojom rozhodnutí vyjadril názor, že ak by sťažovateľ v danom prípade vynaložil finančné prostriedky na nevyhnutnú opravu a údržbu nehnuteľnosti, povinnosť žalovanej ako spoluvlastníčky vydať bezdôvodné obohatenie by vznikla už počas trvania spoluvlastníckeho vzťahu. Pokiaľ by nešlo o investície na nevyhnutnú opravu alebo údržbu, povinnosť neinvestujúceho spoluvlastníka vydať

bezdôvodné obohatenie by vznikla až pri zániku jeho spoluvlastníctva, napríklad pri zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva alebo pri predaji spoluvlastníckeho podielu, a to vo výške zhodnotenia podielu v dôsledku investície k okamihu zrušenia spoluvlastníctva.

4. Sťažovateľ proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie. Krajský súd napadnutým rozsudkom rozsudok okresného súdu potvrdil a v odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje z rozhodnutím a odôvodnením okresného súdu.

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu uviedol, že tento považuje za nepreskúmateľný, tvrdiac, že „... *odvolací Krajský súd v Bratislave v konaní sp. zn. 5Co/158/2017 porušil § 384 ods. 2 C.s.p., keď nedoplnil dokazovanie o svedectvo [REDAKOVANÉ], hoci ho sťažovateľ navrhol, a svoj postup nijako nedôvodil. Odvolací súd porušil aj § 387 ods. 3 C.s.p., keď sa v odôvodnení nezaoberal aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, i napriek tomu, že sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie...*

Odvolací súd sa v odôvodnení nevysporiadal ani s podstatnými tvrdeniami sťažovateľa o porušení § 139 ods. 2 OZ, § 451 ods. 1 OZ a § 107 ods. 1 OZ, uvedenými v odvolaní a ani s konštatovaním sťažovateľa ako odvolateľa, že obvyklá právna prax odporuje výroku rozsudku súdu prvého stupňa.“

6. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľ následne podal dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) a c) zákona č. 160/2015 Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“), ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením sp. zn. 8 Cdo 107/2018 z 23. augusta 2018 podľa § 447 písm. c) a f) CSP odmietol a žalovanej priznal proti žalobcovi náhradu trov konania vo výške 100 %.

7. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľ v zásadnom uviedol, že v danom prípade (s poukazom na nedostatky napadnutého rozsudku krajského súdu popísané v bode 5 tohto odôvodnenia, pozn.) boli splnené procesné podmienky na to,

aby sa najvyšší súd vecne zaoberal jeho dovolaním. Podľa názoru sťažovateľa napadnutý rozsudok krajského súdu je nepreskúmateľný, neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu a vychádza z nesprávne vyhodnotených dôkazov, čím je daný dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP a zároveň sa krajský súd svojím rozsudkom, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu, odklonil od ustálenej rozhodcovskej praxe najvyššieho súdu, v súvislosti s čím sťažovateľ v dovolaní poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 119/96 z 20. februára 1997, čím je daný dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 písm. a) CSP.

8. S odkazom na prezentovanú argumentáciu sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom vyslovil:

„Základné právo sťažovateľa na spravodlivé prerokovanie veci podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 5Co/158/2017 a Najvyššieho súdu SR v konaní vedenom pod sp. zn. 8Cdo 107/2018 porušené bolo.

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo 107/2018 z 23.08.2018 sa zrušuje.

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5Co/158/2017-219 z 24.07.2017 sa zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Ústavný súd prikazuje Krajskému súdu v Bratislave, aby v konaní, doposiaľ vedenom pod sp. zn. 5Co/158/2017 konal v súlade s ustanoveniami Civilného sporového poriadku.

Ústavný súd priznáva [REDAKOVANÉ] primerané finančné zadostučinenie v sume 10.000,- €. Krajskému súdu v Bratislave ukladá povinnosť vyplatiť sťažovateľovi finančné zadostučinenie vo výške 10.000 € a uhradiť trovy právneho zastúpenia vo výške 390,50 € do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľa.“

9. Sťažovateľ k návrhu na priznanie primeraného finančného zadostučinenie v sume 10 000 € uviedol:

„Napadnuté porušenia § 186 ods. 1 C.s.p. v konaní Okresného súdu Bratislava III a Krajského súdu v Bratislave tak u sťažovateľa vyvolali psychický stav neistoty v jeho viere v právnosť štátu v súlade s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR. Stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádza môže byť odstránený len spravodlivým rozhodnutím súdu.

Navrhujeme, aby sťažovateľovi Ústavný súd SR priznal náhradu nemajetkovej ujmy v takej výške, ktorou by aspoň čiastočne zmiernil dôsledky, ktoré mu štát spôsobil nespravodlivým súdnym konaním. Žiadame, aby sťažovateľovi Ústavný súd SR priznal primerané finančné zadosťučinenie ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch vo výške 10 000 € (slovom: desaťtisíc eur).“

10. Sťažovateľ v súlade s § 129 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) zároveň navrhol, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť rozsudku okresného súdu a napadnutého rozsudku krajského súdu. Návrh na odklad vykonateľnosti rozsudku okresného súdu a napadnutého rozsudku krajského súdu sťažovateľ v ústavnej sťažnosti neodôvodnil.

II.

11. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Dňa 1. marca 2019 nadobudol účinnosť zákon o ústavnom súde v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti, ktorá bola doručená ústavnému súdu 5. decembra 2018, postupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde

13. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

14. Ústavný súd podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

15. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti namieta, že napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu boli porušené jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

16. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

17. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

18. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich

porušení, sú vo vzťahu k obom označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08), a preto ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne.

19. Ústavný súd v ďalších bodoch pristúpil ku skúmaniu, či právny názor vyslovený v napadnutých rozhodnutiach možno z ústavného hľadiska považovať za udržateľný a akceptovateľný.

III.

III.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

20. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu malo podľa sťažovateľa dôjsť tým, že krajský súd sa v odôvodnení svojho napadnutého rozsudku nevysporiadal so všetkými podľa názoru sťažovateľa pre vec relevantnými tvrdeniami, že krajský súd svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil, čím zaťažil svoj napadnutý rozsudok nepreskúmateľnosťou, ako aj tým, že právne závery napadnutého rozsudku krajského súdu sú v rozpore s obvyklou právnou praxou.

21. Ústavný súd zdôrazňuje, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. US 27/04, I. US 74/05). Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, ktorých prioritnou úlohou je chrániť zákonnosť, mohol by

nahradiť napadnuté právne názory všeobecného súdu iba v prípade, ak by bolo napadnuté rozhodnutie všeobecného súdu svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné. Skutkové a právne závery všeobecného súdu teda môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

22. Pri preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu ako odvolacieho súdu a argumentácie v ňom uvedenej ústavný súd vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvoinštančného súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane a je potrebné ich skúmať vo vzájomnej súvislosti (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 320/2012), pretože prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (m. m. IV. ÚS 350/09).

23. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd pristúpil v súvislostiach aj k preskúmaniu rozhodnutia okresného súdu, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

24. Okresný súd v odôvodnení svojho rozsudku (body 9, 11 a 12), ktorým zamietol žalobu sťažovateľa, uviedol:

„V tomto konaní žalobca nepreukázal žiadnu dohodu spoluvlastníkov o hospodárení so spoločnou vecou a to ani konkludentne uzatvorenú...

Žalobca, ktorého v tomto konaní zaťažuje dôkazné bremeno, nepreukázal, že vynaložené investície, ktorých úhrady sa domáhal, mali charakter investícií vynaložených na nevyhnutnú údržbu, či opravu nehnuteľnosti...

V prípade vydania bezdôvodného obohatenia súdna prax odlišuje, či ide o investície nevyhnutné, alebo investície, ktoré nebolo nevyhnutne potrebné vynaložiť. Pokiaľ by išlo

o investície na nevyhnutné opravy alebo údržbu, povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie by vznikla už počas trvania spoluvlastníckeho vzťahu. Avšak v prejednávanom prípade to preukázané nebolo. Pokiaľ by nešlo o investície na nevyhnutnú opravu alebo údržbu, povinnosť neinvestujúceho spoluvlastníka vydať bezdôvodné obohatenie by vznikla až pri zániku jeho spoluvlastníctva, napríklad pri zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, alebo pri predaji spoluvlastníckeho podielu a to vo výške zhodnotenia podielu v dôsledku investície k okamihu zrušenia spoluvlastníctva.

Keďže žalobca v konaní nepreukázal, že investície, ktoré tvrdil, že vynaložil, boli nevyhnutné, čiže nejednalo sa o nevyhnutnú opravu alebo údržbu a touto žalobou sa nevyporiadava zaniknuté podielové spoluvlastníctvo, súd žalobu zamietol. Jediný prípad nevyhnutnej opravy, ktorý bol v konaní preukázaný, bola oprava zámku poškodeného v súvislosti s trestným činom, avšak z predloženého rozsudku Okresného súdu Kežmarok č.k. 7T/162/2013-95 vyplýva, že o povinnosti nahradiť škodu poškodenému žalobcovi bolo v tomto konaní rozhodnuté.“

25. Krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku uviedol:

„13. Súd prvej inštancie vo veci samej riadne zistil skutkový stav veci, vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 185 ods. 1, 2, 3 C.s.p.) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti návrhu, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§191 C.s.p.) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležité, jasne a výstižne odôvodnil (§ 220 ods. 1, 2 C.s.p.)

14. Vzhľadom na skutočnosť, že odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje i s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, obmedzil odvolací súd odôvodnenie potvrdzujúceho rozhodnutia na konštatovanie správnosti dôvodov uvedených súdom prvej inštancie v zmysle ust. § 387 ods. 2 C.s.p.

15. Pre doplnenie odvolací súd uvádza, že sa plne stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie.“

26. Ústavný súd vo svojom rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 209/04 vyslovil, že „Súčasťou obsahu práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.“.

27. V nadväznosti na uvedené ústavný súd pripomína, že podľa konštantnej judikatúry posudzuje napadnuté rozhodnutie iba z hľadiska kritérií ústavných predpisov a nimi garantovaných základných práv a slobôd. Vzhľadom na to nie je jeho úlohou do detailov preskúmať prípad z pozície v okolnostiach prípadu aplikovaných právnych noriem ani opätovne podrobiť revízií napadnutý rozsudok so zámerom „vylepšiť“ jeho odôvodnenie, prípadne zostaviť zoznam eventuálnych pochybení krajského súdu, ak tieto nemajú takú relevanciu, ktorá by mohla spochybníť konformitu záverov napadnutého rozsudku s ústavou (IV. ÚS 270/09, IV. ÚS 27/2010).

28. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozsudku krajského súdu (ktorý posudzoval vo vzájomnej súvislosti s obsahom rozsudku okresného súdu) dospel k záveru, že tento svoje rozhodnutie náležite odôvodnil v súlade s § 387 ods. 2 CSP, keď sa „plne stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie“ (bod 15 odôvodnenia rozsudku krajského súdu).

29. Ústavný súd podotýka, že odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu je síce stručné, avšak vzhľadom na stotožnenie sa krajského súdu s vecnou správnosťou rozhodnutia okresného súdu, kde ústavný súd ako celok posudzoval odôvodnenie

napadnutého rozsudku krajského súdu spolu s odôvodnením rozsudku okresného súdu, je na hranici ústavnej akceptovateľnosti.

30. V tejto súvislosti ústavný súd podotýka, že takýto postup krajskému súdu síce umožňuje § 387 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody, avšak odvolací súd sa musí vysporiadať aj s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 posledná veta CSP), čo v danom prípade krajský súd opomenul urobiť.

31. S týmito „nedostatkami“ sa však vysporiadal až najvyšší súd vo svojom uznesení (bod 16 odôvodnenia), preto ani nie je relevantný dôvod na zásah ústavného súdu smerujúci k vysloveniu porušenia základných práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom krajského súdu.

32. Vychádzajúc z uvedeného, je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi posudzovaným rozhodnutím krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

III.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

33. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu malo podľa sťažovateľa dôjsť tým, že najvyšší súd sa odmietol vecne zaoberať

dovoláním sťažovateľa napriek tomu, že podľa názoru sťažovateľa v danom prípade boli splnené zákonné podmienky na takýto postup.

34. Ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní.

35. Ústavný súd zdôrazňuje, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

36. Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu nemajúci oporu v zákone.

37. Najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa z dôvodu podľa § 447 písm. c) a f) CSP. V odôvodnení napadnutého uznesenia najvyšší súd dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo potrebné dovolanie sťažovateľa odmietnuť ako procesne neprípustné, a ústavne konformným spôsobom sa vysporiadal so všetkými jeho dovolacími námietkami. Právny názor najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania je teda v napadnutom rozhodnutí najvyššieho súdu zdôvodnený dostatočným spôsobom a presvedčivo.

38. V rámci skúmania podmienky prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP najvyšší súd skúmal námietky sťažovateľa založené na tvrdení, že *„napadnuté rozhodnutie nie je dostatočne odôvodnené, lebo odvolací súd sa nevysporiadal s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní, ako aj z dôvodu, že súd prvej inštancie vyslovil vo svojom rozhodnutí skutkové zistenia odporujúce zhodným vyjadreniam strán sporu“* (bod 3 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu), a podľa § 421 písm. a) a c) CSP najvyšší súd skúmal námietky sťažovateľa založené na tvrdení, že *„súdy oboch inštancií vec nesprávne právne posúdili a rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.“* (bod 18 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu).

39. Vo vzťahu k námietke sťažovateľa, že napadnutý rozsudok krajského súdu nie je dostatočne odôvodnený, lebo odvolací súd sa nevysporiadal s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní, čo zakladá dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, najvyšší súd poukázal na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015 pod označením R 2/2016, podľa ktorého výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku. Najvyšší súd v napadnutom uznesení konštatoval, že *„...obsah spisu nedáva žiadny dôvod pre uplatnenie druhej vety tohto stanoviska. Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) splňalo kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahovalo aj odôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok.“* (bod 16 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu).

40. Vo vzťahu k ďalšej námietke sťažovateľa, že súd prvej inštancie vyslovil vo svojom rozhodnutí skutkové zistenia odporujúce zhodným vyjadreniam strán sporu, s čím sa krajský súd vo svojom napadnutom rozsudku stotožnil, čo podľa názoru sťažovateľa taktiež zakladá dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, najvyšší súd uviedol, že *„najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy (§ 237 ods. 1 písm. 17 OSP) dospel k záveru, že uvedené nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu*

procesných oprávnení strán sporu (R 37/1993, R125/1999, R 42/1993 al Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.“ (bod 17 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu).

41. Napokon k námietke sťažovateľa, že súdy oboch inštancií vec nesprávne právne posúdili a rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a teda, že napadnutý rozsudok krajského súdu trpí vadou konania podľa § 421 písm. a) a c) CSP, najvyšší súd uviedol, že len *„v prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacie dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil a obsah spisu vo veci nedáva žiaden dôvod na postup podľa druhej vety tohto stanoviska v znení od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP) alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP). Žalobca však neoznačil právnu otázku riešenú odvolacím súdom, od ktorej záviselo rozhodnutie v danej veci, pri riešení ktorej by sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a tiež neuviedol, aká právna otázka, ktorú riešil odvolací súd, je podľa jeho názoru rozhodovaná dovolacím súdom rozdielne. Sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci však významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP... Rozhodnutie, na ktoré poukazuje žalobca v dovolaní (1 Cdo 119/96) nerieši otázku, ktorá*

bola rozhodujúcou pre právne posúdenie v danej veci.“ (bod 18 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu).

42. Z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktoré sú dostatočne odôvodnené. Pretože napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru najvyššieho súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

43. Po preskúmaní uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov najvyššieho súdu. Ústavný súd nezistil, že by najvyšším súdom aplikovaný postup a jeho závery mohli zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do napadnutého uznesenia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy.

44. S poukazom na uvedené ústavný súd dodáva, že skutočnosť, že sťažovateľ sa nestotožňuje s názorom všeobecných súdov vysloveným v napadnutých rozhodnutiach, sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutých rozhodnutí. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strán sporu vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

45. Z citovaného § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07)

46. Keďže ústavný súd nezistil možnosť porušenia sťažovateľom označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu, odmietol ústavnú sťažnosť aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

47. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v ústavnej sťažnosti (návrh na priznanie náhrady trov konania; návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia; návrh sťažovateľa, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu konať vo veci vedenej pod sp. zn. 5 Co 158/2017 v súlade s Civilným sporovým poriadkom, návrh na odloženie vykonateľnosti rozsudku okresného súdu a napadnutého rozsudku krajského súdu).

48. Nad rámec uvedeného ústavný súd považuje za potrebné doplniť, že jeho pozornosti neušiel fakt, že sťažovateľ sa podanou ústavnou sťažnosťou bez akéhokoľvek bližšieho odôvodnenia zároveň domáha toho, aby ústavný súd prijal *„sťažnosť o porušení základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vo veci vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 10C/51/2012.“*

49. S poukazom na uvedené, keďže táto časť ústavnej sťažnosti neobsahuje návrh na rozhodnutie ústavného súdu o porušení konkrétnych práv sťažovateľa, ale len návrh na procesný postup ústavného súdu vo vzťahu k okresnému súdu, ústavný súd viazaný petitom posúdil text ústavnej sťažnosti v tejto časti len ako podporný argument sťažovateľa, a teda ako súčasť odôvodnenia ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. apríla 2019